

tuell och kënnen Konsequenzen hu fir Leit, déi dervu betraff sinn.

Mer haten de Fall vun engem tunesesche Bierger, deen an Tunesien, déi Zäit, wou nach do eng Diktatur war, emol ausgeliiwert ginn ass opgrond vun esou Informatiounen, deen do schrecklech gefolttert ginn ass an deem säi Liewen duerno gebrach war. Wat ech domat wëll soen: Mir schwätzen hei vill vu Schutz vun deenen Informatiounen. Mir schwätzen net vu Schutz vun deene Leit, déi eventuell zu Onrecht vun esou Informatiounen betraff sinn.

Zu Lëtzebuerg, wann ech wëll Abléck kréien an Informatiounen, déi de SREL iwwer mech gesammelt huet, dann hunn ech déi Méiglechkeet. Ech kann eng Kommissioun aschalten, déi fir mech kucke geet an déi kuckt, ob déi Informatiounen och zu Recht opgehuewe gi sinn an déi eventuell kann d'Déci-sioun huelen, déi Déci-siounen (veuillez lire: Donnéeën) ze zerstéieren. Dee Prinzip, dee mer heimadder aféieren, andeem mer déi Konvention unhuelen, et ass awer net an dëser Konvention eleng, mä an all deene Konventionen... Et steet och an eiser Gesetzgebung ausdrécklech dran, dass déi auslännesch Informatiounen geschützt si virum Accès vun engem Bierger, deen eventuell dervu betraff ass.

Wann ech also wëll Accès hunn zu Informatiounen, déi iwwer mech gesammelt gi sinn, iwwer esou e Wee, dann hunn ech déi Méiglechkeet net. Ech kann net op d'Gericht goen an ech kann déi Informatiounen net akloen. Ech kann och net bei d'Kommissioun vum Artikel 17 goen a froen, dass déi fir mech kucke geet, wat et mat deem Dossier do op sech huet. Dat heescht, mer schränken am Fong geholl heimadder de Schutz a vum eenzelne Bierger, fir sech géint esou Informatiounen ze wieren.

D'Konsequenze vun esou Texter sinn, dass am Fong geholl national Reglementatiounen iwwert d'Geheimdéngschter, déi mer amgaange sinn ze diskutéieren an unzuhuelen, dass déi national Reglementéierungen e ganz beschränkte Wäert hunn, well et ass bekannt: Ganz vill vun deenen Informatiounen aus deenen d'Geheimdéngschter sech speisen, déi komme vun anere Geheimdéngschter. Déi kommen och zum Beispill vun der berüchtigter NSA an den USA, wou also Informatiounen gesammelt ginn ausserhalb vun all Kontroll.

Et handelt sech do ëm e Basar vun Informatiounen, ëm eng Nébuleuse vun Informatiounen, eng international vun de Geheimdéngschter, déi äusserst effikass ass an déi, egal wéi mir hei eise Geheimdéngscht reglementéieren, wäert och an Zukunft Afloss huelen op dat, wat eise Geheimdéngscht mécht.

Ech wëll drop hiweisen, dass viru Kuerzem, ech mengen, d'lescht Woch, eng wichteg Déci-sioun geholl ginn ass vun der Cour européenne de justice. Do ass et ëm déi Informatiounen gaangen, déi Facebook an den USA späichert. Mer wësse jo, dass Facebook all déi Informatiounen an den USA späichert an dass an Amerika effentlech Stellen e massiven Agrëff dorobber huelen; och Geheimdéngschter e massiven Agrëff dorop huelen.

Dat ass vum Europäesche Gericht kritiséiert ginn. D'Europäesch Kommissioun huet gesot: „D'USA ass e sécheren Hafen fir esou Informatiounen.“ „Safe Harbor“ huet déi Direktiv geheescht. A si huet decidéiert, dat wier kee Problem. Déi Déci-sioun vun der Europäescher Kommissioun ass gekippt gi vum Europäesche Gericht, wat gesot huet: „D'USA si kee sécheren Hafe fir esou Informatiounen.“

A si hu kritiséiert, éischstens, de massiven Zougrëff vun den amerikaneschen Autoritéiten, och vun de Geheimdéngschter, op esou Informatiounen. An zweetens hu se kritiséiert, dass en eenzelne Bierger keen Accès huet op déi Informatiounen an net zum Beispill eng Rectificatioun oder eng Suppressioun vun deenen Informatiounen ka froen. A si hu gesot: „Dat ass kee wierklechen effikassen Accès, deen d'Bierger do hunn zur Justiz. Duerfir ass esou eng Situatioun net d'Situatioun vun engem Rechtsstat.“

An domat ass am Fong geholl de Kär vun der Problematik hei ganz kloer vun europäesche Gerichter opgezeechent ginn. Mir hunn et hei mat enger Nébuleuse ze dinn, mir hunn et hei mat engem rechtsfräie Raum ze dinn, wou d'Servicer maachen, wat se wëllen, a wou déi auslännesch Déngschter déi Informatiounen, déi se eise Déngscht ginn, kënnen schützen. A kee Mënsch, och kee Gericht, huet dorobber en Zougrëff. An dat ass fir eis äusserst problematesch. Duerfir stëmme mer, wéi ëmmer, géint esou Konventionen.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och. An elo huet den Här Sécurité-so-

ciales-Minister a Verriedung vum Ausseminister d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire, Ministre des Sports, en remplacement de M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes.**- Merci bien, Här Chamberspräsident, fir d'Wuert. Ech wollt am Numm vun der Regierung fir d'Éischt der Rapportrice an awer och där ganzer Kommission e grouse Merci soe fir dee wierklech detaillierte Rapport, dee wierklech eis gewisen huet, wat déi zwee Accorden hei engersäits mat Eisträich, anerersäits mat Kroatien beinhalten.

Ech mengen, hei ass eng Prozedur, déi sech ureit un dat, wat zënter 2005 déi eenzel Regierung gemaach hunn, fir esou Accorden ofzeschleissen, an dat virun allem am Kader vun enger méi breeder, méi enger globaler Sécherheetspolitik, virun allem, mengen ech, mam Bléck op déi aktuell Menacen, déi de Moment do sinn, dee ganze Beräich, mengen ech, vum Terrorismus, virun allem awer och vun de regionale Konflikter, de schwache Staaten, déi riskéieren ze kollabéieren, op där anerer Säit awer och organiséiert, wéi gesot, Kriminalitéit, Wirtschafts- an Industriespionage, déi och hei, mengen ech, ee vun den Theme waren, an ech mengen, d'Madame Rapportrice ass drop agaangen, mat all deenen Accorden, déi an der Tëschenzäit ofgeschloss goufen.

An ech mengen, eng Rei Diskussiounen, déi hei kommen, wäert een an der nächster Zäit och nach eng Kéier kënnen féieren, nach méi intensivéieren, souwuel hei am Parlament wéi och an der Kommissioun, well an der Tëschenzäit, niewent deenen Accorden, déi ofgeschloss goufen an déi vun der Madame Rapportrice genannt goufen, ass et och esou, dat och mat Zypern a Groussbritannien dëser ofgeschloss goufen, dat et mat Italien kuerz virdru steet, fir och een Accord fäerdeg ze kréien an dat dann ebe virun allem och Verhandlungsläfe mat Brasilien, Malta, Rumänien, der Tierkei, Litauen, Dänemark a Bulgarien.

Dir gesitt also, dat d'Parlament an deenen nächste Méint, an deenen nächste Joren effektiv nach dacks d'Geleeënheet kritt, iwwert dës Accorden ze diskutéieren. An an deem Sënn soen ech villmools Merci fir, mengen ech, déi grouss Zoustëmmung, déi hoffentlech dës Projet ka kréien. An nach eng Kéier Merci der Kommissioun, dem Parlament an der Rapportrice fir dee flotte Rapport.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Minister.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6812 et dispense du second vote constitutionnel

An da fänke mer direkt mat der Ofstëmmung un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

An de Projet 6812 ass mat 58 Jo-Stëmme bei 2 Nee-Stëmme ugehall.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Marcel Oberweis), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz (par M. Claude Wiseler), Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Martine Mergen) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdig, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam (par M. Roberto Traversini), Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Serge Urbany et David Wagner.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze ginn?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer géifen direkt zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen. Dat ass de Projet 6813, e Sécherheetsofkommes iwwer klassifi-

ziert Informatiounen tëschent Lëtzebuerg an der OCCAR. A wie ka besser doriwwer Bescheed wësse wéi de Rapporteur, den Här Marc Angel?

8. 6813 - Projet de loi portant approbation de l'Accord de sécurité entre le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et l'Organisation conjointe de coopération en matière d'armement (OCCAR) sur la protection des informations classifiées, fait à Luxembourg, le 6 janvier 2015

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

► **M. Marc Angel (LSAP), rapporteur.**- Merci, Här President. Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, ech ka mech awer ganz kuerzfaassen, well bei dësem Projet geet et nämlech och ëm esou een Accord de sécurité iwwert de Schutz vu klassifizierten Informatiounen. Den Ennerscheed zwëschen dësem Projet an deem, deen d'Madame Dall'Agnol eis elo virgestallt huet, a wéi mer der schonn eng ganz Rëtsch haten, ass, et ass hei net en Accord zwësche Lëtzebuerg an engem anere Land, mä zwësche Lëtzebuerg an der Organisation conjointe de coopération en matière d'armement, ofgekierzt OCCAR genannt.

Mir haten dee Projet zweemol an der Kommissioun: den 29. Juni, wou och d'Beamte vum zoustännege Ministère do waren an op all Froe kloer Äntwerte ginn hunn, a mir haten nach eng Kéier de 6. Juli an der Kommissioun driwwer geschwat. Dësen Accord erlaabt et, Lëtzebuerg e protegéierten Accès ze ginn op cryptéiert Dokumenter vum Programm A400M. Et huet also mam Kaf vu Lëtzebuerg vun deem Militärtransportflieger ze dinn, an dat par l'intermédiaire vun onse belschen Noperen. D'OCCAR ass eng europäesch intergouvernemental Organisatioun, déi säit 1996 hir Grënnungsmembere Frankräich, Däitschland, Italien a Groussbritannien regroupéiert an adhëriert sinn dono nach d'Belsch an och Spuenien.

Onst Land Lëtzebuerg ass net Member, wëllt och net Member gi vun der OCCAR, mä mir hunn de Statut vum Observateur fir just een eenzege Programm, an dat ass, wéi gesot, de Programm vum A400M. An d'Haaptzil vun der OCCAR ass et, fir d'Länner gemeinsam Programmer ze gëreieren, ze facilitéieren am Sënn vu Synergien an esou dann och d'Effikassitéit vun der Zesummenaarbecht ze verbessern, an dat Ganzt natierlech am Sënn vun enger Reduktioun vun de Käschten.

Lëtzebuerg kritt also elo duerch dësen Accord iwwert de Schutz vun Informatiounen Zougang zu de cryptéierten Informatiounen. An duerch dësen Accord mussen all Renseignermenter a klassifizéiert Material viru Spionage, Divulgiatioun an och net autoriséierter Kommunikatioun geschützt ginn.

Den Accord hei schaaft, wéi all déi aner Accorden och, an dësem Sënn de juristesche Kader, andeem sech dee ganzen Austausch vun deenen Informatiounen ofspillt. Ech erspieren lech den Inhalt vun deene 14 Artikelen.

Ech wollt just eng Remarque maachen, wat de Conseil d'État gesot huet. En huet zwou Textpropositiounen gemaach, déi mer och ugehall hunn. Am Artikel 11 Paragraf 3 stoung ursprénglech: «Toute modification au présent accord est soumise à ratification par le Parlement du Grand-Duché de Luxembourg.» Do seet de Conseil d'État, et ass erronné, eis Chamber ratifizéiert net, Artikel 37 vun der Konstitutioun. Mir mussen do schreiwen „approuve“.

An dann hu mer och eng zweet Textännerung. Do huet de Conseil d'État eis proposéiert, am Intutill net einfach „Accord“ ze schreiwen, mä „Accord de sécurité“, einfach déi zwee Wieder „de sécurité“ derbaizesetzen.

D'Kommissioun huet déi zwou Propositiounen unanime ugehall. Si huet och mäi Rapport unanime ugehall. An ech ginn am Numm vun der LSAP hei den Accord, an ech bidden lech, dat och ze maachen.

Villmools Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci dem Här Angel. An dann huet den Här Halsdorf d'Wuert. Ech hat den Här Wiseler hei stoen.

Discussion générale

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Den Här Wiseler kann och...

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Den Här Halsdorf ass also den Här Wiseler.

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Et gëtt Schlëmmeres.

► **Une voix.**- Gitt lech eens!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Jo.

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Bei där heiter Problematik, mengen ech, si mer eis alleguerten heibannen eens, dass et net anescht geet, wéi dass mer dee Kontrakt do maachen. Vu dass mer decidéiert hunn an der Politik, den A400M notamment ze ënnerstëtzen, geet et net anescht. Da musse mer eis hei ralliéieren an d'CSV wäert sech da ralliéieren an dësse Projet stëmmen.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci dem Här Halsdorf. Dann huet den Här Gusty Graas d'Wuert.

► **M. Gusty Graas (DP).**- Här President, Dir hat recht an Ärer Aschtzung ze soen, dass den Här Angel wierklech predestinéiert wier, fir e ganz gudde Rapport hei ze maachen.

► **Plusieurs voix.**- Ooh!

► **M. Gusty Graas (DP).**- Ech ka mech deem nëmmen uschleissen. Ech wëll awer och drop hiweisen, dass et awer trotzdeem och e ganz wichteg Gesetz ass, wat mer hei stëmmen, well et eis als Lëtzebuerg jo awer och d'Méiglechkeet gëtt, och wa mer net um Haaptdësch setzen, trotzdeem um Niewendësch vun der OCCAR, fir dass mer awer bei där gemeinsamer Acquisitioun mat der Belsch vun de Militärfliager awer deementspriedend op déi néideg Informatiounen och kënnen zréckgräfen.

An deem Sënn wäert d'Demokratesch Partei och hir Zoustëmmung ginn. Ech soen lech Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Graas. Dann d'Madamm Loschetter.

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).**- Här President, och mir soen dem Rapporteur Merci fir dee mëndlechen a schrëffleche Rapport a ginn den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. Dann den Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, och vun eiser Säit aus, fir unzefänken, dem Här Angel e Merci fir dee Rapport, deen en eis gemaach huet. Dat heiten ass e schwierige Rapport, wéi den Här Bodry mengt. Et ass awer elo e ganz interessanten Accord. An ech mengen, et ass derwäert, dass mer zwee oder dräi Wieder iwwert déi heite Problematik verléieren.

Et ass éischstens emol schued, dass den Här Défenseminister haut net hei ass, well eng Rei vun deenen Observatiounen an dësem Kontext adresséiere sech direkt un de Ministère de la Défense. Mir respektéieren, dass e sech remplacéiere léisst, mä mir hätte léiwergéit, an hätt kënnen haut hei sinn, well eng Rei vun deene Froen, déi mussen elo opgeworf ginn, déi sinn a sengem direkte Kompetenzberäich.

Et ass och interessant, dass den Här Angel seet, Lëtzebuerg wëllt net Member vun der Associatioun OCCAR ginn, well et ass seelen, dass Lëtzebuerg bei enger Associatioun, bei engem internationale Mouvement, deen integratiounsfreedeg ass an notamment am Beräich och vun der Bausse- a vun der Verdeedungspolitik net wëllt matmaachen. Och dat muss relevéiert ginn, an et wär interessant, fir ze wëssen, firwat dat net soll de Fall sinn.

Mä et ass virun allem eng Méiglechkeet, fir drop opmierksam ze maachen, wéi komplex d'Acquisitioun vu Rüstungsprojete wierklech ass an der Wierklechkeet. Mir hu jo mat den Dingoe vill Erfahrung gemaach an d'Partnerschaft vun der NAMSÄ sengerzäit gebraucht, fir dat kënnen ze maachen. Hei beim A400M hu mer eis decidéiert, fir mat der Belsch zesummenzeschaffen.

Mä d'Fro ass eigentlech: Firwat elo, nodeem dee Projet méi wéi zéng Joer leeft? An dat ass eng interessant Fro an dësem Kontext! Deen A400M ass jo net nei als Projet. Mir hunn en zwar nach ëmmer net a froen eis, wéini mer en dann endlech solle kréien, mä de Projet ass jo net nei! Firwat gëtt elo, 2015, op eemol festgestallt, dass mer mussen de façon urgente en Accès kréien op déi confidentiel Dokumenter vun engem Projet, an deem mir eis scho säit Joren engagéiert hunn, ënnert der Kritik vun der ADR?

An ech mengen och, dass déi Kriticken, déi mer schonn e puermol formuléiert hunn, sech am Laf vun der Zäit confirméiert hunn, well dee Projet huet x Délaie kannt, en huet eng Rei vu

seriöe Panne kennt. An elo gi mer hin, nodeem de Projet, wéi gesot, schoonn duerch eng ganz Rei Problemer gaangen ass a scho laang ënnerwee ass, fir ze soen: Mir brauchen elo den Accès op déi confidentiel Dokumenter, déi mat deem Projet zesummenhänken.

Dat doten ass eng Saach, wou musse Froe beäntwert ginn! Dat kann een net einfach esou ofwénken, och wa mer begréissen, datt mer elo deen Zougang zu deenen Dokumenter froen. Mä bei deene finanzielle Volumen, déi hei engagéiert sinn, a bei där Geschicht vun deem Projet, mengen ech, ass et awer derwäert, nach eng Kéier nozefroen.

An da muss een och nach eng Kéier d'Fro vum Präis vun deem Fliger opwerfen. An zemoos elo de Moien hate mer jo d'Presentatioun vum Budget a mir hunn nach ëmmer..., souwäit op jidde Fall ech et weess, huet den Här Défense-minister eis bis haut nach net kënne soen, ob dann elo Lëtzebuerg och nach muss TVA un d'Belsch bezuele fir d'Acquisitioun vun deem Fliger oder net. Mä bei engem Finanzvolumen vu ronn, ech weess net, déi lescht Schätzung leien net wäit ewech vun 200 Milliounen Euro, mir schwätzen also och bei der TVA hei iwwer e ganz substanzielle Betrag, ass et wichteg, fir dat och ze klären. An eiser Opfaassung no kann et net sinn, datt mer och nach mussen TVA op déi do Acquisitioun un eise Partner an deem Projet bezuelen.

Do sinn also eng Rei Froen, déi sech stellen. Wann den Här Minister eis kann am Numm vum Här Schneider Antwerte ginn, wier dat eng wëllkomm Saach. Mä en Acquisitiounsprojet, e Rüstungsprojet an deem do Volumen, wéi gesot, deen esou vill Panne kennt huet, wou mer haut op emol feststellen, datt mer mussen den Zougang zu confidentiellen Informatiounen froen, a wou esou villen nach net gekläert ass an emol nach net gekläert ass, wéini de Fliger da soll u Lëtzebuerg ausgelievert ginn, dat wäerte mer op jidde Fall politesch nach weider verfollegen.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och. Den Här Angel huet d'Wuert gefrot a senger Eegenschaft als Rapporteur.

► **M. Marc Angel (LSAP), rapporteur.**- Den Här Kartheiser huet sécher ganz interessant Froen opgeworf, an ech wëlt e just drun erënnere, dass mer e Groussdeel vun deene Froen den 29. Juni an der aussepolitischen Kommissioun diskutéiert hunn. Et ass richtig, de Minister war net do. Et waren do den Här Conrad Bruch, datt ass den Direkter vun der Défense, an och den Här Colonel Marc Heinrich, deen och um Ministère de la Défense ass. A mir hunn déi Froen ugeschwat a mir hunn och genau Erklärungen ginn, firwat dat elo eréischt gemaach gëtt.

Dat steet iwwregens och am Procès-verbal vun där Kommissioun. Ech huelen un, den Här Kartheiser hat vergiess, deen ze kucken. Do steet ganz genau dran: «Les futurs pilotes de l'avion A400M doivent disposer d'une «security clearance» qui fait également objet de l'accord.» A mir hate laang doriwwer geschwat, firwat dat wichteg ass fir d'Ausbildung vun de Piloten.

A mir haten nach eng ganz Rëtsch aner Froen och beäntwert. Duerfir! A mir haten et nach eng zweete Kéier, wéi de Rapport an der Kommissioun ugeholl gi war. Et sinn do keng Froe gestallt ginn. Dofir sinn ech elo e bëssen iwwerrascht iwwert déi Froen. Mä mir wäerte Geleeënheet kréien, de Minister kënnt jo regelméisseg an d'Kommissioun, da kënnt Der him déi Froen do nach eng Kéier och noreechen.

Merci!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, ech hunn nach e bësse Riedezäit, mengen ech?

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Gutt, Här Kartheiser!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Also, ech wëll net an eng bëlleeg Polemik goen, fir dem Här Angel elo ze äntwerten op deem Niveau, wéi eng Rapporten ech kennen oder net kennen. Ech mengen, dat ass net den Niveau vun der enger Chambersdiskussioun. Mä wat wichteg ass,...

(Interruptions diverses)

...dat ass, datt mer awer, wann ech gelift, net probéieren, eng seriö Fro iwwer e grousser Rüstungsprojet a vläicht dee gréisste Rüstungsprojet, dee mer hei am Land ëmmer haten, ofzedi mat enger „security clearance“ vu Piloten, déi a ganz anere Kontexter an an anere Prozedure

lafen. Hei sinn aner Froen engagéiert wéi dat do.

A loosse mer dach net probéieren, mat Detailfroen vu Prozedure laanscht d'Beäntwerte vu Froen ze schläichen, déi wesentlech méi déif a wesentlech méi grouss si wéi dat do! Ech wollt dat just kloerstellen.

Ech respektéieren, datt den Här Angel probéiert, d'Politik vun der Regierung ze justifiéieren. En ass a sengem Rôle. Mä ech hätt awer och gär, datt d'Oppositioun an hirem Rôle respektéiert gëtt, fir déi Froen ze stellen, déi am Zesammenhang mat esou engem groussen Projet sech awer opdrängen!

Ech soen Iech Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Den Här Urbany.

► **M. Serge Urbany (déi Lénk).**- Jo, Här President, et ass effektiv e grousser Projet. Et ass en iwwerdimensionéierte Projet. Et ass e Projet, dee mer eigentlech guer net brauchen. Derbäi kënnt, dass de Militärbudget jo eng vun de Prioritéiten vun der Regierung ass, wou mir mengen, dass dat net sollt de Fall sinn. De Militärbudget geet an d'Luucht, dat hu mer de Mueren héieren. Gläichzäitig hu mer awer och héieren, dass muss gespuert gi weiderhin.

Mir hunn de Mueren e Budget presentéiert kritt an der Holzklass. Dee Fliger hei, mat deem fuere mer net an der Holzklass!

(Hilarité)

Dat ass en iwwerdimensionéierte Fliger, dee mer eigentlech guer net brauchen. A well mer géint dee Fliger sinn a scho laang géint dee Fliger sinn, stëmme mer natierlech net elo deen Accord hei.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. An domat ginn ech dem Här Minister vun der Sécurité sociale d'Wuert, deen den Ausseminister vertritt.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire, Ministre des Sports, en remplacement de M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Éischt och dem Rapporteur e grousser Merci fir engersäits säi Rapport, e Rapport, wou e kloer op där enger Säit d'Definition vun OC-CAR gemaach huet an, ech mengen, eigentlech och do schoonn eng Äntwert op eng Fro ginn huet: Firwat huet Lëtzebuerg nëmmen de Statut als Observateur dodran?

Ech mengen, an der OCCAR geet et am Groussen drëm, fir de gemeinsamen europäesche Rüstungsprogramm opzestellen. Dat ass e ganz grousser Programm. An ech mengen, een Deel dovunner ass deen effektiv, wou mer drunhänke mat eben dem Militärfleger, iwwert d'belsch Kolleegen. An ech mengen, déi Diskussioun hei och ass an engem Kader elo gesat ginn, wou mer och de Mëtteg eigentlech iwwert den Accord hei mat OCCAR schwätzen.

Ech mengen, et geet hei net ëm d'Acquisitioun vum Fliger direkt. Den Accord hei ass ganz einfach esou, datt mer eis déi juristesche Basis ginn, fir och einfach den Accès zu criptéierten Donnéeën ze kréien an dann eben och déi juristesche Basis hunn, fir déi kënne ze kréien am Kader vun deem ganzen Accord do.

Ech mengen, déi Froen, déi gestallt goufen, huet zum Deel den Här Angel beäntwert. An der Kommissioun goufen eng Rei vun deene Saachen ugedeit. Alles dat, wat de Finanzement vum Fliger betrëfft, ech mengen, do wäert mat Sécherheet an deenen eenzelne Kommissiounen elo bei den Diskussiounen ronderëm de Budget genuch Zäit bleiwen, fir dat ze thematiséieren, respektiv an de Budgetsdiskussiounen.

Ech mengen, et ass awer och ganz kloer, datt d'Oprüstung säitens der Regierung elo net eng Haaptprioritéit ass, ma datt dat heissen dee Punkt ass, mengen ech, deen zënter Jore vun deenen eenzelne Regierungen accordéiert gouf, zesumme mat de belsche Frënn, fir d'Acquisitioun vum Fliger ze maachen, deen an deenen nächste Jore wäert kommen an deen och esou budgétiséiert ass an deenen eenzelne Budgeten am pluriannuelle Programm vun der Regierung.

Ech soe Merci engersäits fir de Rapport nach eng Kéier, Merci och fir d'Diskussiounen hei, an hoffen och op eng grouss Zoustëmmung an deem Parlament.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci och dem Här Minister. Mir géifen dann direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 6813 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6813 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

59 Deputéierten hunn direkt oder indirekt um Vott deelgeholl: 57-mol Jo, 2-mol Neen. Domat ass de Projet 6813 ugeholl.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6813 est adopté par 58 voix contre 2.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (M. Serge Wilmes), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme Octavie Modert), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz (par M. Claude Wiseler), Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Martine Mergen) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Boffending, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam (par M. Roberto Traversini), Gérard Anziz, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Ont voté non: MM. Serge Urbany et David Wagner.

Ech froen d'Chamber, ob se bereet ass, d'Dispens vum zweete Vott ze ginn?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou décidéiert.

A mir géifen dann zum nächste Projet iwwergoen. Dat ass de Projet de loi 6782, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Schafe vun engem Etablissement public fir d'Équipementen zu Belval. D'Riedezäit ass och hei nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet direkt déi eierewäert Rapportrice, d'Madamm Josée Lorsché.

9. 6782 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 25 juillet 2002 portant création d'un établissement public pour la réalisation des équipements de l'État sur le site de Belval-Ouest

Rapport de la Commission du Développement durable

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice.**- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, beim Projet de loi 6782 geet et ëm d'Missioun vum Etablissement public Fonds Belval, deen duerch d'Gesetz vum 25. Juli 2002 geschafe ginn ass. Dëst war am Kader vun der Rekonversiou vu 650 ha Industriefrichen um Site Belval-Ouest, déi jo mëttlerweil ofgeschloss ass a wou eng ganz Panoplie vu Gebailechkeeten, Wunnengen an Aktivitéiten entstanden ass. Déi landesplaneresch, ekonomesch, urbanistesche, wëssenschaftlech a kulturell Ausrichtung vum Projet Belval ass landeswäit bekannt a brauch duerfir haut net extra virgestallt ze ginn.

Wat vläicht manner bekannt ass, sinn d'Missioun vum Fonds Belval, ëm déi et haut geet an déi am Gesetz vum 25. Juli 2002 verankert sinn. An deem Gesetz huet den Etablissement public Fonds Belval deen Opdrag kritt, sech ëm de Bau, ëm d'Restauratioun an ëm d'Transformatioun vun de Gebailechkeeten um Site ze bekëmmere. Gläichzäitig ass de Fong zoustänneg gi fir d'Sécherheet um Site a fir den Aménagement vun de Bausefflächen, mat allen Infrastrukturen, déi dozou néideg waren.

Doriwwer eraus ass am Gesetz vum 2002 festgehal, ginn, datt d'Regierung der Chamber fir all nei Konstruktiounen en deementsprechende Projet de loi ënnerbreede muss, mam Resultat, datt mëttlerweil ganzer 15 Gesetzer zu Konstruktiounszwecker um Site Belval gestëmmt gi sinn.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, beim Projet de loi vun haut geet et, wéi gesot, net ëm eng nei Konstruktioun, mä ëm d'Erweiterung vum Missiounen a vun den Zoustännegkeeten vum Etablissement public Fonds Belval.

Éischtens soll de Fong an Zukunft och zoustänneg gi fir d'Gestioun vun den Infrastrukturen um gesamte Site.

Zweetens soll de Fong berechtigt ginn, Recetten anzezeien, esou wäit wéi dës Recetten an direkter Relatioun mat senger Missioun stinn.

Firwat ass dese Schrëtt néideg? Ganz einfach, well d'Entwécklung vun den Aktivitéiten um Site, mä och d'Verschiddenaartegkeet vun de Gebailechkeeten a vun hirem Notzung eng kloer an effikass Gestioun viraussetzen. Konkret heescht dat, datt den Etablissement public beoptragt gëtt, de Patrimoine immobilier beschtméiglech ze schützen an ze erhalen, déi technesch Maintenance an d'Exploitatioun vun de Gebailechkeeten ze assuréieren an ze koordinéieren, gradesou wéi och d'Aktivitéiten, déi um Site Belval stattfannen, an enger Hand ze halen an ze koordinéieren, fir op déi Manéier och eng ganz Rei Interessenskonflikter ze verhënneren.

Am initiale Gesetzestext, deen de 27. Februar 2015 vum Nohaltegkeets- an Infrastrukturnminister François Bausch déposéiert ginn ass, war doriwwer eraus och virgesinn, d'Missioun vum Fonds Belval op aner Industriefrichen am Bassin minier auszedeeenen. Opgrond vun enger Opposition formelle vum Statsrot ass dës Dispositioun allerdéngs net zrëckbehalen ginn.

Domat kommen ech scho bei den Avis vum Statsrot, dee vum 3. Abrëll 2015 staamt. Wéi gesot war déi héich Kierperschaft net averstane mat der genannter Extensioun vun de Missioun vum Fonds Belval. D'Argument vum Statsrot war, datt en Etablissement public eng sougenannten „personnalité juridique de droit public“ ass, deen ënnert der Tutelle vun der Regierung steet a streng Regele muss respektéieren, wat de Radius vu sengen Aktivitéiten ugeet.

Dat heescht, trotz der Autonomie, déi een Etablissement public a puncto Gestioun huet, dierf en nëmmen déi Aktivitéiten ausüben, fir déi e geschafe ginn ass. Dës Regel ass iwwregens am Artikel 108bis vun eiser Verfassung festgehalen. Laut dem Statsrot hätt d'Extensioun vun de Missiounen also am Widder-sproch gestane mat eiser Verfassung.

Dernieft huet de Statsrot och d'Fro opgeworf, ob eng méiglech Extensioun vun de Missiounen net och zu enger Kapitalerhéijung beim Etablissement public hätt misse féieren. A schlussendlech war en der Meenung, datt am Fall vun enger Extensioun net nëmmen déi aktuell Gemengen Esch-Uelzecht a Suessem, mä och déi nei Gemengen, wéi beispillsweis Schëffleng, wou och Industriefrichen sinn, am Verwaltungsrot vum Fong dann hätte misse vertruede ginn.

Opgrond vun all dese Kriticke vum Statsrot huet d'Kommissioun dës Extensioun vun de Missiounen op aner Industriefrichen doropshin aus dem initiale Gesetzestext gestrach. A sengem Avis complémentaire vum 10. Juli 2015 huet de Statsrot dës Décisioun begréisst an hat keng weider Awänn méi ze deklaréieren.

D'Chambre de Commerce hirersäits huet déi sozioekonomesch Plus-value vum Projet Belval ervirgestrach, déi ënner anerem aus der Schaffung vu 15.000 bis 20.000 Aarbechtsplazen an aus dem Bau vu Wunnenge fir ganzer 7.000 Leit besteet, net ze vergiessen awer och d'Entwécklung vun der Uni Lëtzebuerg, déi fir d'Chambre de Commerce eng ganz grouss Bedeutung huet. Mat der Fuerderung no totaler Transparenz bei der Gestioun huet d'Chambre de Commerce dese Projet de loi begréisst, well en als Zil huet, déi gesamt Gestioun um Site ze verbessere. Hiren Avis staamt vum 3. Abrëll 2015 an ass deen eenzeg Avis, dee vun enger Berufskummer erakom.

Zu den Aarbechte vun der Nohaltegkeetskommissioun bleift ze soen, datt mir eis an de Sëtzunge vum 18. Juni 2015 a vum 8. September 2015 souwuel mam Projet de loi wéi och mat deenen zwee Avisa vum Statsrot beschäftegt hunn. An der Reunioun vum 24. September 2015 huet d'Kommissioun mäi Rapport eestëmmeg ugeholl.

Domat sinn ech schoonn zum Schluss vu mengem Rapport, Här President, a wëll nach just vun der Geleeënheet profitéieren, fir der Direktioun ënnert dem Mario Schweitzer, Luc Dahmen a Michèle Lamesch vum Fonds Belval eng glécklech Hand an der Zukunft ze wënschen.

Wann Dir erlaabt, Här President, hanken ech am Numm vun der grénger Fraktioun an och als eenzeg Spriecherin vun der grénger Fraktioun nach e puer Sätz drun.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Wann Dir esou léif froet.

Discussion générale

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Se stamen net vu mir. Se stame vum 1. Juli 2002 a komme vun eise frëiere Gréngen-Deputéierte „Roga“ Garcia, deen d'Enthaltung vun deene Grénge beim Gesetz vum 2002 ënner anerem mat folgender Wieder begrënnt huet. Wat huet e gesot?

„E Problem, dee mir mat deem Gesetz hunn, dat ass de Problem vun der Gestioun. Bauen